

Kvalitetsrapport

Dagtilbud

*Oplysninger om den faglige kvalitet
for årene 2018-19*

Indholdsfortegnelse

KVALITETSRAPPORT

1

1. FAGLIGE INDSATSER I DAGTILBUD	4
A. UDVIKLINGSSTRATEGIEN 2016-22	4
B. DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	4
C. STYRKET SPROGINDSATS	4
D. TIDLIG INDSATS	5
E. OVERGANGE	6
F. SUNDHED – MAD, BEVÆGELSE OG UDELIV	7
G. BØRNEKULTUR	8
H. UDVIKLING AF PÆDAGOGISKE KOMPETENCER	8
I. PÆDAGOGISKE TILSYN	9
2. RAMMER FOR DAGTILBUDDENE	10
J. DAGTILBUDSSTRUKTUR	10
K. ÅBNINGSTIDER OG LUKKEDAGE	10
L. ØKONOMI	11
M. NORMERING	12
N. SYGEFRAVÆR	15
O. OVERSIGT OVER DAGTILBUDDENE	16

Indledning

Tanken med denne kvalitetsrapport er at give politikere, forældre, personale og administration indblik i den faglige kvalitet i kommunens dagtilbud.

Med den reviderede Dagtilbudslov, som trådte i kraft den 1. juli 2018, er det blevet et krav, at kommunalbestyrelsen mindst hvert andet år skal drøfte udviklingen på dagtilbudsområdet med udgangspunkt i, hvordan kommunens rammer for dagtilbud og indsatser for området bidrager til, at dagtilbuddene opfylder lovens krav. Denne rapport har således som formål at bidrage til denne drøftelse. På baggrund af drøftelsen kan kommunalbestyrelsen beslutte, om der skal iværksættes tiltag, som kan understøtte og kvalificere dagtilbuddenes med god kvalitet eksempelvis etablering af pædagogiske læringsmiljøer, der fremmer børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Rapporten kan endvidere ses som en status for dagtilbudsområdet for årene 2018-19 suppleret med data også for årene 2016-17, så udvikling på de forskellige tiltag kan følges. Rapporten giver dels et overblik over hvilke aktiviteter, der er foregået samt synliggør, at der er tale om et dagtilbudsområde, der løbende arbejder med at udvikle og forbedre forholdene for børn og deres forældre i Albertslund Kommune. Og den giver dels et indblik i serviceniveauet og faktuelle forhold.

Børns trivsel, udvikling og læring en stor del af kerneopgave for de ansatte på dagtilbudsområdet. Denne rapport giver en indikation på den faglige kvalitet af dagtilbuddenes pædagogiske praksis i Albertslund. Den ramme, der er sat for kvalitetsrapporten for dagtilbud i Albertslund Kommune, er inspireret af andre kommuners kvalitetsrapporter tilpasset til en version, der synes meningsfuld hos os.

Rapporten er opdelt i to dele. Første del omhandler det igangværende faglige arbejde blandt medarbejdere i dagtilbuddene, samarbejdet med forældre og samarbejdspartnere. Anden del er et indblik i rammer og struktur på Albertslund Kommunes dagtilbudsområde.

Afdelingen for Dagtilbud, Juni 2020

1. Faglige indsatser i dagtilbud

Dagtilbuddene arbejder med en række kommunalt besluttede indsatsområder, som her vil blive præsenteret under overskrifterne:

- Udviklingsstrategien
- Den styrkede pædagogiske læreplan
- Styrket sprogindsats
- Tidlig indsats
- Sundhed – mand, bevægelse og udeliv
- Udvikling af pædagogiske kompetencer
- Pædagogiske tilsyn

a. Udviklingsstrategien 2016-22

Udviklingsstrategi for dagtilbud 2016-22 fællesskab og mangfoldighed har til formål, at skabe en klar ramme for, at børn i Albertslund møder dagtilbud af høj kvalitet, hvor de kan trives, udvikle sig, lege og lære. Udviklingsstrategien er funderet på 6 pejlemærker for god kvalitet og udfolder sig ved dels en række pædagogiske temaer og en række organisatoriske temaer. I 2020 skal der ske en revision af Udviklingsstrategien, så den tilpasses den nye dagtilbudslov.

I hvert enkelt dagtilbud er der på forskellig vis indsatser, der er betydningsfulde og nødvendige i den lokale kontekst. Ud over sådanne tiltag er der en række fælles kommunale tiltag og indsatser, der understøtter en ensartet kvalitet på tværs af Albertslund kommunes dagtilbud. Indsatserne kan folde sig ud på forskellig vis, men de tager alle afsæt i den fælles strategi.

Det konkrete arbejde med udviklingsstrategien for 2018-19 er indskrevet i det samlede dagtilbudsområdes virksomhedsplan, og det omfatter mål for partnerskaber med forældre, styrket samarbejde med sundhedsplejen og et fagligt kvalificeret arbejde med sprog og inklusion. Derudover har der været mål der omhandler at styrke den faglige ledelse i ledergruppen, forbedret forvaltningsskik og mål for udarbejdelsen af den styrkede pædagogiske læreplan.

Der er et stort overlap mellem *Udviklingsstrategi for dagtilbud 2016-22 fællesskab og mangfoldighed* og grundlaget i den styrkede pædagogiske læreplan.

b. Den styrkede pædagogiske læreplan

I 2018 blev der vedtaget en dagtilbudsreform, hvor dagtilbudsloven på en række områder blev ændret. Et af områderne, hvor ny lovgivning blev gennemført, var ift. læreplansarbejdet. Der blev på baggrund af et stort landsdækkende forarbejde besluttet, at alle dagtilbud skal arbejde med afsæt i *Den ny styrkede pædagogiske læreplan*, som består af et pædagogiske grundlag, seks læreplanstemaer og 12 mål, og alle danske dagtilbud skal udarbejde en skriftlig pædagogisk læreplan med udgangspunkt heri.

Den styrkede pædagogiske læreplan skal være implementeret i alle dagtilbud i 2020. Denne implementering er der blevet arbejdet med i ledergruppen og i de enkelte dagtilbud i sidste halvdel af 2018 og i hele 2019. Det har medført, at fokus har været rettet meget mod det nye læreplansarbejde.

I 2018 og 2019 har dagtilbudsledere og personalegrupper arbejdet med begreberne i det nye pædagogiske grundlag og med læreplanstemaerne. Det har betydet kursusdage, temamøder, faglige dialoger og en struktur i hvert dagtilbud, for hvordan der løbende blev arbejdet med og implementeret indholdselementer fra det fælles grundlag for læreplanen, i den lokale pædagogiske praksis.

c. Styrket sprogindsats

Dagtilbuddene i Albertslund har haft et særligt fokus på børns sproglige udvikling i mange år, der er en stor andel af børnene der kommer fra hjem hvor der tales andet end dansk, det betyder at der skal være en høj faglighed på det

område. Der er udarbejdet en fælles ramme for sprogarbejdet, som skal støtte personalets faglighed omkring børns sprogudvikling, så børnenes kompetencer gradvist øges.

I budget 2017 blev der indgået aftale om, at der skal sket en styrkelse af personalets arbejde med børns sprogudvikling. Der blev afsat midler til kompetenceløft blandt alle medarbejdere og styrket fokus på ledelse. Midlerne blev bl.a. anvendt til kursusforløb og ansættelse af en sprogvejleder, der har særlig viden om flersprogede børn.

I 2018-19 har der været afholdt flere typer sprogkurser for medarbejdere, desuden har der været løbende videndeling og faglige input til medarbejdere der har et særligt fokus på sprog. Bl.a. har disse medarbejdere været på gensidige besøg, hvor de har set hinandens praksis. Udover to sprogpædagoger blev der ansat en sprogvejleder, der skulle medvirke til at dagtilbuddene bliver klogere på egen praksis, og at de får øje på udviklingsmuligheder og får tilrettelagt en mere hensigtsmæssig sprogpraksis sammen med børnene. Den ønskede effekt af disse forløb er, at medarbejdere får justeret egen tilgang til barnet eller ændret på u hensigtsmæssig struktur. Som følge af den styrkede sprogindsats er der løbende udarbejdet selvevalueringer, hvor dagtilbudslederne ud fra en række spørgsmål, vurderer hvordan sprogmiljøet ser ud i deres dagtilbud.

Personalet vurderer hvilke børn der skal sprogvurderes i de enkelte dagtilbud. Derefter udarbejdes handleplaner for de børn der har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats, som personalet indarbejder i den daglige praksis.

Der har i perioden også været fokus på de flersprogede børn, hvordan der støttes op om deres sprogudvikling og hvordan dagtilbuddene har øje for at støtte sprogudvikling på mere intensiv vis hos børn, der først kommer i dagtilbud som treårige.

I Albertslund kommune kommer godt 1/3 af børnene fra familier, der taler andre/flere sprog end dansk hjemme (Rambøll sprog). Størstedelen af børnene starter på ordinære vilkår i et af kommunens dagtilbud. Der er dog en lille gruppe børn, der som treårige bliver tildelt en plads i et 30 timers sprogstimuleringsstilbud. Det gør de fordi de ikke er indskrevet i et dagtilbud, der tales et andet sprog end dansk i hjemmet og barnet har et behov for sprogstimulering på dansk. I 2018 var der 15 børn og i 2019 14 børn i sprogstimuleringsstilbud, fordelt i de almen 3-6 års dagtilbud.

d. Tidlig indsats

For at forebygge at børn kommer i mistrivsel har der de senere år været et stigende fokus på at sætte ind med tidlig indsats, hvor mindre omfattende indsatser, kan sikre at barnet kommer tilbage i trivsel. Der er en række forskellige initiativer der støtter den tidlige indsats omkring børn, og deres forældre i dagtilbuddene. Der er både tale om det daglige arbejde med et tæt lokalt forældresamarbejde, men også yderligere initiativer i dagtilbuddet. Der er tale om initiativer der ligger udover det sædvanlige pædagogiske arbejde.

Åbent børnehus

Åbent børnehus er et socialt arrangement i det lokale dagtilbud efter lukketid for børnene, deres familier og enkelte medarbejdere. Formålet med Åbent børnehus var et ønske om at styrke forældresamarbejdet i institutionen, samtidig med at forældre fik et større kendskab til hinanden, samt at de på en uformel måde, kunne få ny viden og svar på spørgsmål, der knytter sig til det at være forældre. Det er tre dagtilbud der har afholdt Åbent børnehus, Lindegården, Storken og Sydstjernen.

Ca. hver anden måned blev der afholdt et arrangement i børnehuset, der indebar at man spiste aftensmad sammen og der var deltagelse af sundhedsplejersker, andre samarbejdspartnere og/eller aktører fra lokalmiljøet. Tilgangen til forældrene bar præg af nysgerrighed og at være til rådighed, så forældre kunne få ny viden, men også få en oplevelse af at kunne bidrage med noget, det kunne være erfaringer eller løsning af opgaver fx lave mad. Forældre tilmeldte sig sammen med deres børn og eventuelt andre søskende. Hensigten var at forældre talte sammen, hjalp til med maden og talte med de samarbejdspartnere der var inviteret til det tema, fx sund mad, sprog

Støtte til børn og forældre

Det tværfaglige arbejde er en opgave der kræver et vedvarende fokus på børnene. Vi arbejder målrettet på at hjælpe børn inden problemer vokser sig store, og dagtilbud har generelt en forebyggende indsats ift. børn, der kan komme i udsatte

positioner. I dette arbejde er det af stor betydning at kunne indgå i samarbejde med andre fagprofessionelle, der har en specifik viden.

Børn der har forskellige særlige behov, gør vi meget for at støtte. Når der er behov hos barnet som er anderledes end den almen pædagogiske indsats, bliver det tværfaglige samarbejde med fx Sundhedsplejen og Pædagogisk psykologisk rådgivning (PPR) sat i værk. Møder med medarbejdere fra PPR er sparringsmøder for pædagoger, der har brug for at få sparring i forhold til at støtte børn og børnegrupper med specifikke indsatser. Der er ligeledes møder hvor forældre og fagpersoner i fællesskab afdækker situationen omkring et konkret barn, og beslutter hvordan det videre forløb for og omkring barnet skal være. Pædagogiske vejledere er en af de faggrupper der er ansat i PPR, der aktivt støtter praksis i dagtilbuddene, de har en viden om og metoder til, at arbejde med børn i udsatte positioner i dagtilbuddenes læringsfællesskaber, og de er med til at klæde det pædagogiske personale på til at imødekomme børns forskellige behov.

e. Overgange

Når et barn og dets forældre skal skifte fra enten at have været hjemme til at komme i dagtilbud, fra et dagtilbud til et andet eller fra dagtilbud til SFO, er det betydningsfuldt at det sker på en tryk måde. Det har stor betydning, at det opleves som der er en sammenhæng for barnet, og nogle erfaringer der bygges videre på.

Fra hjem til dagtilbud

Når et barn skal begynde i dagtilbud er det afgørende at forældre oplever, at det er et trygt sted deres barns skal være, og at de voksne der fremadrettet skal tage sig af barnet er lydhøre, og gode til at møde dem og deres barn. Derfor er de første dialoger i dagtilbuddet med forældrene af stor vigtighed, og en god indkøring af barnet afgørende.

Sundhedsplejen er en vigtig samarbejdspartner for familier imens barnet er lille. Den viden sundhedsplejersken har om det lille barn kan støtte en tryk og god opstart i dagtilbud, for barn og forældre. Der har i en årrække været et fokus på, at det særligt for sårbare familier er vigtigt med en god overgang, fra barnet er blevet passet hjemme til det begynder i dagtilbud. Samtidig kan den viden sundhedsplejen har, bidrage til en god begyndelse på samarbejdet mellem forældre og personale i dagtilbuddet, det sker bl.a. ved at forældre ved deres barns opstart i dagtilbud, kan have sundhedsplejersken med i 1-2 samtaler, hvor sundhedsplejerskerne understøtter den viden forældre formidler.

Fra børnehave til SFO og skole

Der har i en årrække været arbejdet ud fra en fælles overgangsmodel på tværs af dagtilbud, SFO og skole, for at sikre størst mulig sammenhæng, trivsel, helhed og kontinuitet i barnets liv. Det indebærer at der er aftaler om en række konkrete aktiviteter, der skal gavne barnets overgang. Der er fokus på det enkelte barn, det sociale fællesskab, venskabers betydning, forældresamarbejdet og videndeling de fagprofessionelle imellem.

I 2018 blev det besluttet, at der skulle igangsættes en evaluering af overgangsarbejdet. På baggrund af evalueringen er det fremover fælles aktiviteter med børn, der arrangeres frem for *forståelsesrejser*, hvor de fagprofessionelle besøger hinanden uden børn. Samtidig er det besluttet, at det tværfaglige samarbejde omkring børns overgange og aktiviteter, aftales i netværk der svarer til de fire skoledistrikter.

Det der indgår i overgangssamarbejdet er:

- *Forældremøde*, som afholdes i børnehaven med ledelse og medarbejdere fra børnehaven, SFO og skole. Her skal orienteres om aktiviteter det sidste år i børnehaven, og afstemmes forventninger mellem personale og forældre.
- *MIN BOG*, er en bog der følger barnet som udfyldes med tegninger og tegn.
- *Besøgsdage*, hvor barnet kan se sin kommende SFO og skole og møde pædagogerne og nogle af de andre børn, som skal gå i samme klasse / SFO.
- Overleveringsskema eller samtaler
- Netværksmøder i de fire skoledistrikter

f. Sundhed – mad, bevægelse og udeliv

Sunde vaner tidligt i livet har stor betydning for sundheden i det videre livsforløb. De sunde vaner kan dagtilbud medvirke til at understøtte, det omhandler sundhed i bred forstand hvor trivsel afhænger af nærende kost, af få brugt kroppen aktivt og legende samt at være ude i naturen og få oplevelser i det fri.

Sund mad

I Albertslund Kommune har alle børn i dagtilbud fået mad i dagtilbud som en fast del af taksten. Derudover er der et ønske om at have kommunale rammer der støtter sunde valg, både på et professionelt plan og i den enkelte familie bl.a. igennem Mad- og måltidspolitikken, for børn og unge 0-18 år, fra 2012. I 2020 har forældrene i dagtilbuddene at valgt om der skal være en forældre finansieret frokostordning.

I alle kommunens dagtilbud serveres der primært økologisk kost udarbejdet i lokale køkkener med årstidens grøntsager og frugter. I 2018 var den gennemsnitlige økologiprocent i dagtilbuddene 92 %, mens den for 2019 endnu ikke er offentliggjort.

Bevægelse og motorik

Fysiske aktivitet har betydning for børns almene trivsel, motoriske udvikling, helbred og medvirker til at udligne den sociale ulighed blandt børn. I Albertslund har vi en Bevægelsesstrategi, og målet med den er, at det skal være sjovt, spændende og naturligt for kommunens børn og medarbejdere at bevæge sig. Strategien skal medvirke til at gøre bevægelse let tilgængeligt, og den tager afsæt i Sundhedsstyrelsens anbefaling om minimum 1 times bevægelse om dagen.

I tilknytning til bevægelsesstrategien blev der udviklet en bevægelseskasse til børn i dagtilbuddene, som bl.a. indeholdt: materialer og ideer til bevægelse, et katalog med inspirerende oplevelser og oplæg der støtter mere bevægelse i dagligdagen. Der er tre bevægelseskasser der går på skift mellem dagtilbuddene.

En styrkelse af motorik indsats for de 0-5 årige blev i 2017 prioriteret i form af en motorikmedarbejder, for en toårig periode. Målet med ansættelse af motorikmedarbejderen i dagtilbuddene var, at højne medarbejderes faglig kompetencer i forhold til børns krop og bevægelse, samt få viden om læringsmiljøer.

Alle dagtilbud har haft forløb med motorikmedarbejderen i praksis med ideer og viden, så viden omsættes til handling, der tilpasses efter børns og voksnes kompetencer og mod. Børnene skulle opleve at medarbejderen og de øvrige ansatte motiverede og inspirerede børnene til kropslig udfoldelse, så barnet oplevede glæden ved at bruge kroppen. Personalet var med til at reflektere over, hvordan legene kan bruges i pædagogisk praksis. Udover motorikforløbene blev en række tiltag udviklet undervejs for at styrke børnenes motoriske færdigheder, herunder nyhedsbrev, månedens tip, kompetenceeftermiddage, oplæg på forældremøder, bidrag til åbent børnehus, sansetelt på børnefestugen og sommerferieaktiviteter i Legeteket og ude i institutionerne

Cykelpas

Der er et mål om, at alle børn kan cykle i Albertslund, og helst når de begynder i skole, derfor tager dagtilbuddene børnene med på cykelture. Der er udarbejdet et cykelpas som dagtilbuddene kan få fra Afdelingen for dagtilbud. Hvert barn kan være med til at udfylde sit eget cykelpas. I passet er der mulighed for at tegne, for at sætte kryds i hvad barnet har oplevet og et link til en cykelprøve fra dansk cyklistforbund, samt link til cykellege. Det er tænkt som et tiltag dagtilbuddet kan iværksætte, som forældre har mulighed for at følge op.

Naturvejlederforløb

I efteråret og vinteren 2018 var det muligt, at deltage i et projekt, hvor 3-6 årige i Albertslund Kommune blev tilbudt 3 forløb med kommunens naturvejleder. Formålet var at støtte op om Byens vision og om *Udviklingsstrategien for dagtilbud 2016-2022*, ved at tilbyde børn i alderen 3-6 år en naturoplevelse med fokus på natur, udeliv, science, sprog og bevægelse. Målet var at de 3-6 årige børn skal udvise glæde og tryghed, når de færdes i naturen/uderummet, at skabe sammenhængskraft mellem dagtilbud og skole samt styrke den natur- og miljøpædagogisk indsats.

I projektet indgik 20 dage med naturvejlederen, særligt indkøbte materialer til målgruppen og servicering på hjemmesiden. Der blev set nærmere på nogle af naturens fantastiske væsner og oplevelserne og der blev understøttet af

lege og kreativitet. De 3 forløb omhandlede: 1) Det kribler og krabler, 2) Museforløb i Vestskoven og 3) Nisseløb. Derudover kunne alle institutioner i kommunen booke et selvvalgt forløb i løbet af efteråret fx: Fugleforløb eller et Årstidsforløb: Efterår og vinter med bål, brød og matematiske begreber. Disse tilbud har været eftertragtede og haft en høj succesrate og samarbejdet med naturvejlederen fortsætter, så endnu flere dagtilbud kan få glæde af det.

g. Børnekultur

I Albertslund kommune er der en række aktivitetsmuligheder der er særlige for byens børn. Kulturoplevelser medvirker til dannelse af de enkelte børn, det giver fælles erfaringer børnene tager med i lege og egen begrebsverden efterfølgende.

Børnefestuge

Siden 1984 har Albertslund kommunes dagpleje, daginstitutioner og skolefritidsordninger arrangeret en Børnefestuge. Den bærende ide for børnefestugen blev vedtaget i forbindelse med denne første festuge. "Vi ville have en uge hvor børn og voksne er aktive i det 'levede livs' fællesskab" og hvor børnene lærer af hinanden. Børnefestugen skal bæres af børnenes egne ideer og lege. De voksne skal hjælpe og støtter børnene i at gennemfører forskellige ideer og tanker, som et givent tema, sætter i gang hos børnene. Mottoet for Børnefestugen har alle årene været: "Institutioner gør noget sammen". Det er pædagoger, der arrangerer, organiserer og fuldt og helt står for festugen.

Første dag i ugen bruges til indretning af festpladsen, som også omfatter en teltlejr, hvor et stort antal børn og voksne overnatter i, i ugens løb. Festugen har haft skiftende temaer i årenes løb: Eventyr, Vikingetiden, Middelalderen, Bondesamfund og Folkeovertro, Leg og Bevægelse, Indianersamfund, Olympiske Lege, Cirkus og meget mere. Alt i alt deltager omkring 3000 børn i festugen, og forældrene møder talstærkt op til grillaftener.

Miniscience

Med inspiration i Scienceuge for skoleelever bliver der holdt miniscience for de ældste børnehavebørn. De sidste fire år har der været afholdt to mini-science dage på Naturcenter Herstedhøje, med deltagelse af medarbejdere derfra, sprogvejleder, og pædagoger fra udvalgte børnehuse. Formålet er, at børnene stifter bekendtskab naturfænomener og at de aktivt kan udforske disse. Det handler om, at der skal være ting børnene kan gøre noget med og undres, ikke blot se på, samt opmærksomhed på hvad der skaber en Aha oplevelse, også hos de voksne. Sigtet er desuden at styrke ideer til at eksperimentere tilbage i dagtilbuddet. I 2018-19 var der desuden elever og lærere med fra 5.årgang, der havde en bod hvor de ældste børn fra dagtilbuddene kom og undersøgte fænomener, sammen med eleverne.

Børnekulturaktiviteter

Der udsendes to gange årligt et katalog med tilbud om kunst- og kulturaktiviteter til alle daginstitutioner. I de sidste fem år har kataloget haft nogenlunde de samme udbydere, aktiviteter og inspiration. Kataloget består af: Børnebiffen for små og store børn, teaterforestillinger for små og store børn, bibliotekstilbud om højtlesning og musikalsk legestue, Kroppedal Museums Miniplanetarium, fællessangsarrangementer og cykelløb.

h. Udvikling af pædagogiske kompetencer

På dagtilbudsområdet generelt har der været udbudt en række specifikke kursusafsnit og dage for personalet i dagtilbuddene. I 2019 har der været kursusafsnit for alt det pædagogiske personale om sansemotorik, børn i udsatte positioner og børns seksualitet.

I forbindelse med *den nye styrkede pædagogiske læreplan* blev det muligt at ansøge om midler, til opkvalificering af pædagoger (faglige fyrtårne), ledere samt Pædagogiske assistent uddannelse (PAU) til dagplejere. I 2019 har der været afholdt tre kursusdage dels et forløb for ledere og dels et for de faglige fyrtårne, der er tale om 1-3 medarbejdere pr. dagtilbud og alle dagtilbudsledere. Disse dage har haft til formål at styrke implementeringen af den styrkede pædagogiske læreplan. Der har været undervisning med en konsulent fra COK (Center for offentlig kompetenceudvikling), og fokus på et styrket samarbejde mellem kursusedtagerne i de enkelte dagtilbud. Som en del af puljemidlerne er én dagplejer blevet uddannet til pædagogiske assistent.

For alt det pædagogiske personale blev der afholdt tre kursusafstner der begyndte i 2017, de omhandlede børns sprogudvikling. Kursusforløbet blev afholdt med en sprogekspert der har arbejdet med understøttelse af børns sprogudvikling i mange år. Den sidste kursusafstner blev afholdt i maj 2018. Da der efterfølgende kom nyt personale til, blev der afholdt et dagskursus for medarbejdere, der ikke havde deltaget i de tre kursusafstner tidligere. Desuden blev der afholdt en kursusafstnermiddag om tosprogede børn, som alle dagtilbud har kunne tilmelde sig.

Lokalt i de enkelte dagtilbud kan ledelsen selv beslutte særlige tiltag, der gavner deres praksis og personalegruppe. Enkelte dagtilbud har været med i projekter i samarbejde med bl.a. forskere, der har understøttet kompetenceudviklingen i de respektive dagtilbud. Derudover har nogle dagtilbud bl.a. afholdt temadage til inspiration og til at styrke samarbejde i deres dagtilbud eller med forældre.

I arbejdet med at forebygge overgreb på børn, har der været afholdt et fire dages kursusforløb for pædagoger der hedder *Spillerum*, hvor medarbejdere fra Socialstyrelsen underviste. *Spillerum* understøtter børns udvikling og samspil med de voksne, som de er i kontakt med. Der har været afholdt to kursusforløb hvor alle dagtilbud med 3-6 årige har haft deltagere med.

Spillerum er et materiale, der består af en række billeder af børn og voksne i hverdagssituationer. Med udgangspunkt i billederne taler fagpersoner med børnene og afdækker på den måde børnenes forståelse af sig selv og de relationer, de er en del af. Ved at tale med børn fremmes deres kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse. Børnenes empatiske kompetencer udvikles og de støttes til at genkende, forstå og sætte grænser, samt se og respektere andres grænser.

i. Pædagogiske tilsyn

Pædagogiske tilsyn handler om at sikre, at dagtilbuddene påtager sig de opgaver, der er fastlagt i kommunens mål og rammer og i Dagtilbudslovens formålsbestemmelser. Tilsynet skal desuden være et element i processen med at kvalitetsudvikle dagtilbud.

I slutningen af 2019 blev der igangsat tilsyn i dagtilbuddene. Der er tale om to dele i tilsynet, besøg i børnegrupperne og tilsynsmøder med leder, medarbejder og bestyrelsesrepræsentant. Afdelingen for dagtilbud afholder de pædagogiske tilsyn hvert andet år.

På tilsynsbesøget er det de konkrete pædagogiske forhold, som relationer, samspil, aktiviteter og lege der er i fokus, men der er også fokus på de fysiske omgivelser. På tilsynsbesøget vil konsulenten via deltagerobservation skabe sig et indblik i husets rutiner og have korte dialoger med det pædagogiske personale i forbindelse med observationer. Der laves en kort skriftlig opsamling efter hvert besøg, til drøftelse på tilsynsmødet og til intern kvalitetsudvikling.

Tilsynsmødet holdes kort efter besøget, det indeholder en dialog på baggrund af de kvalitetskrav der stilles i Dagtilbudsloven samt kommunale krav og lokale mål. Der afsættes to timer til mødet, hvor den ene time vil være tilrettelagt ud fra en formel dagsorden, og den anden time vil omhandle tilsynsbesøget.

Dagtilbudschefen holder to gange årligt ledelsesdialog med lederen af det enkelte dagtilbud. Dette tilsyn følger op på en række formelle ledelsesmæssige forhold, det drejer sig bl.a. om opfølgning på hvordan det enkelte dagtilbud anvender og omsætter kommunale politikker og strategier og planer.

2. Rammer for dagtilbuddene

Dagtilbuddene er underlagt en række kommunalt besluttede rammer, som her vil blive præsenteret under overskrifterne:

- Dagtilbudsstruktur i Albertslund Kommune
- Åbningstider og lukkedage
- Økonomi
- Normering
- Sygefravær

j. Dagtilbudsstruktur

I både 2018 og 2019 var der 17 kommunale dagtilbud, herunder dagplejen, for børn i alderen 0-6 år, idet Børnehuset Rosenly lukkede i sommeren 2019, var der herefter 16 kommunale dagtilbud, der fordeler sig med 13 børnehuse, 2 børnehaver og en kommunal dagpleje.

I Børnehaven Søndergård er der etableret 6 inklusionspladser for børn med behov for specialpædagogisk støtte, i Børnehuset Lindegården er der etableret et familietilbud til 4 børn og i Børnehuset Damgården er der etableret 6 specialpladser. Samlet set havde vi i 2019 i alt 1.336 børn i vores dagtilbud – som var fordelt med 432 vuggestue- og dagplejebørn samt 904 børnehavebørn.

Vi har endvidere en privat børnehave - Alfely - i Albertslund Kommune, som har en normering på 22 børn.

k. Åbningstider og lukkedage

I Albertslund Kommune har alle daginstitutioner som minimum en åbningstid på 48,75 timer pr. uge, hvor det er op til forældrebestyrelserne at fordele åbningstiden over ugen under forudsætning af, at der er åbent i tidsrummet 7.00 til 16.00. I 2018 og 2019 var der i alt syv dagtilbud, som havde udvidet åbningstid og disse var: Kastanjen, På Sporet, Brilløsøen, Rosenly, Søndergård, Sydstjernen og Lindegård.

Den udvidede åbningstid er fra klokken 6.00 til 7.00 om morgenen samt et yderligere kvarter om eftermiddagen. Forældre der har behov for udvidede åbningstider, skal angive det når de skriver deres barn op via den digitale pladsanvisning. I Albertslund Kommune har vi – i 2020 - i alt 15 dagtilbud, hvoraf 4 har udvidet åbningstid:

- 11 dagtilbud, der har åbent 48,75 timer pr. uge
- 1 dagtilbud, der har åbent 53 timer pr. uge
- 4 dagtilbud, der har åbent i 55 timer pr. uge
- Dagplejerne, har åbent 48 timer om ugen i tidsrummet mellem kl. 6.30 og 17.00 mandag til fredag.

Med budgetaftale 2020 blev det besluttet, at kun 4 dagtilbud skulle have udvidet åbningstid, hvormed Lindegården og Søndergården fik reduceret deres åbningstid til 48,75 timer.

Albertslund Kommune har, i overensstemmelse med dagtilbudsloven, to egentlige lukkedage:

- Grundlovsdag
- 24. december

På disse dage holder alle institutioner og dagplejere lukket.

Daginstitutioner og dagplejere kan - hvis behovstilkendegivelser betinger det – yderligere holde lukket følgende dage:

- Tre dage før påske
- 1. maj
- Dagen efter Kr. Himmelfartsdag
- Mellem jul og nytår (fra og med den 27. december til og med den 1. januar).

På disse dage vil der dog altid være mulighed for samspasning. Her bliver en til to institutioner holdt åbne, så forældre, der har behov for det, kan få passet deres børn på disse dage.

I. Økonomi

Dagtilbuddene tildeles budgetmidler efter ressourcetildelingsmodellen, hvor hvert dagtilbud får et grundbeløb samt en takst pr. budgetteret barn, således at pengene følger børnene. Ligeledes er der en socialpulje, der fordeles ud fra børnenes sociale position, som beregnes af Danmarks Statistik, hvert tredje år. Herudover tildeles der særlig bevilling i forhold til bygningsmæssige forhold og udvidet åbningstid.

Hvis det faktiske antal børn afviger fra antal budgetterede pladser justeres midlerne i løbet af året. Således tildeles ca. 90-95% af den samlede ressource på baggrund af de faktisk indskrevne børn. Det er derfor vigtigt for dagtilbuddets planlægning, at pladstallet dimensioneres, så der hverken er for mange eller for få pladser.

Pladstallet beslutes i forbindelse med budgetvedtagelsen og der kan i særlige situationer ændres på pladstallet i årets løb efter aftale med dagtilbuddene. Dagtilbuddene kan få merindskrivning op til 5% af deres pladstal (typisk i forårsmånederne). Merindskrivningen tages dog først i anvendelse, når alle dagtilbud har fået besat deres pladser jævnt før visitationsreglerne.

I forbindelse med regnskabet er der fokus på om dagtilbuddene har en forbrugsprocent højere end 2 % og merforbrug højere end 500.000 kr. I 2019 havde fire dagtilbud en forbrugsprocent højere end 2 %, hvoraf to af disse dagtilbud samtidig havde et merforbrug højere end 500.000 kr. Et af disse dagtilbud var Børnehuset Rosenly, der lukkede i sommeren 2019.

De enkelte dagtilbuds økonomiske resultat for 2018 og 2019 kan aflæses af oversigten nedenfor.

Tabel 1: Økonomisk resultat 2018/19 på dagtilbudsområdet

Institution	Regnskab 2018 (mio. kr.)	Overført fra tidl. år til budget 2019 (mio. kr.)	Forbrug Jan. – Dec. (mio. kr.)	Korrigeret budget 2019 (mio. kr.)	Forbrugsprocent	Regnskab 2019 (mio. kr.)
Samlet	-4,6	-0,9	141,8	140	101,25	-0,1
Baunegård	0,0	0,0	3,6	3,5	101,67	-0,1
Brillesøen	-0,8	-0,4	14,1	13,5	104,52	-0,6
Damgården	-0,3	-0,2	10,9	10,8	101,60	-0,2
Hyldebjerg	0,0	0,0	5,8	6,0	97,71	0,1
Kastanjen	-0,8	-0,3	10,3	10,0	102,23	-0,2
Lindegården	0,3	0,2	8,4	8,4	100,33	0
På Sporet	-0,2	-0,2	13,9	13,9	99,66	0
Roholmhaven	-0,6	-0,2	12,8	12,8	100,12	0
Rosenly	-0,6	-0,2	6,2	4,5	138,09	-1,7
Stensmosen	-0,1	-0,1	5,8	5,6	104,28	-0,2
Storken	-0,2	-0,1	4,9	4,9	100,73	0
Sydstjernen	0,4	0,3	9,7	10,2	94,97	0,5
Søndergård	-0,1	-0,1	5,3	5,3	100,74	0
Tofteskær	0,0	0,4	9,2	9,5	97,31	0,3
Troldehøj	0,2	0,1	4,5	4,7	94,96	0,2
Ved Vejen	-1,5	-0,4	8,2	8,1	100,53	-0,1
Dagpleje	-0,2	0,2	8,1	8,4	97,05	0,3

*Negativt tal angiver et merforbrug/budgetreduktion mens positivt tal angiver et mindreforbrug/budgetforøgelse.

Første kolonne viser de enkelte institutioners regnskabsresultat i 2018. Samlet havde de decentrale institutioner et merforbrug på 4,6 mio. kr. i 2018. Anden kolonne viser hvor store beløb der blev overført til 2019. Når dette tal er mindre skyldes det Kommunalbestyrelsens beslutning på mødet 12/3 2019, hvor merforbruget kun delvist blev overført. I alt er budgettet for 2019 nedjusteret med 0,9 mio. kr. som følge af det økonomiske resultatet i 2018. Årsagen til dette var blandt andet en øget politisk bevågenhed på normeringer i Albertslunds dagtilbud.

Kolonne tre viser det faktiske forbrug i 2019, mens kolonne fire viser det korrigerede budget for 2019. Der er brugt 141,8 mio. kr. af et samlet budget på 140,0 mio. kr. hvilket svarer til en forbrugsprocent på 101,25 jf. kolonne fem.

Sidste kolonne viser institutionernes regnskabsresultat for 2019. Resultatet er et samlet merforbrug i 2019 på 1,7 mio. kr. hvoraf de 0,9 mio. kr. kan forklares med overførslen fra 2018. Selve driften i 2019 har givet et merforbrug på 0,8 mio. kr.

Det største merforbrug er på Rosenly, hvor underskuddet er på 1,7 mio. kr. Institutionen lukkede i sommeren 2019, men havde dels for høje udgifter i foråret og har dels haft mere personale end børnetallet har tilsagt i overgangsperioden. Derudover havde Brillesøen et større merforbrug, mens de resterende institutioner alle har små mer- eller mindreforbrug inden for 0,5 mio. kr.

Med henvisning til Kommunalbestyrelsens beslutning den 12. marts 2019 om fremadrettet håndtering af dagtilbuddenes merforbrug er der i løbet af 2019 forestået følgende indsats: Dagtilbud som har haft et merforbrug på mere end 0,5 mio. kr. er der etableret genopretningsaftaler for 1-2 årige perioder. Der er endvidere i foråret afviklet workshops i samarbejde med ØS for samtlige dagtilbud med det formål at styrke økonomiopfølgning. Kvartårlige økonomiopfølgninger til BSU blev i sammenhængen indført.

m. Normering

I dette afsnit vil forhold vedrørende børn og personale blive belyst, herunder normering og pædagogandel, der opstilles sidst i afsnittet. Følgende resultater fremføres i afsnittet:

- I både 2018 og 2019 var der budgetteret med i alt 1.395 pladser, fordelt på 452 vuggestuepladser og 943 børnehavempladser.
- I 2019 var der i alt indmeldt 1.336 børn fordelt på 432 vuggestuebørn og 904 børnehavebørn.
- I 2019 var der i dagtilbuddene en pladsbelægningsprocent på 95,8%, mens den i 2018 var 97,8, så kapacitetsudnyttelsen var bedre i 2018 end i 2019.
- I 2019 udgjorde det pædagogiske personale – herunder medhjælpere o.l. - i alt 256,4 årsværk, mens denne i 2018 udgjorde 268,7 årsværk.
- I 2019 var der 1 voksen til 3,46 vuggestuebørn og 1 voksen til 6,90 børnehavebørn. Dette er lidt flere børn pr. voksen end i 2018, hvor der var 1 voksen til 3,37 vuggestuebørn og 1 voksen til 6,74 børnehavebørn.
- I 2019 var der en pædagogandel på 63,7 %, mens den i 2018 var 64,7 %.

Ovenstående forhold/resultater vil blive gennemgået og kommenteret i dette afsnit. Af tabellerne nedenfor er forholdet mellem antal budgetterede pladser og indskrevne helårsbørn belyst via belægningsprocenten.

Tabel: Antal budgetterede pladser

Alder	2016	2017	2018	2019
0-2 årige	452	452	452	452
3-6 årige	965	943	943	943
0-6 årige	1.417	1.395	1.395	1.395

Tabellen viser, at antallet af budgetterede pladser er 1.395 pladser i både 2018 og 2019. I tabellen nedenfor kan det faktiske antal indmeldte børn aflæses.

Tabel: Antal helårsbørn

Alder	2016	2017	2018	2019
0-2 årige	433	441	446	432
3-6 årige	961	940	919	904
0-6 årige	1.394	1.380	1.364	1.336

Tabellen viser, at børnetallet er faldet fra 1.364 helårsbørn i 2018 til 1.336 helårsbørn i 2019. Faldet kan ses inden for både vuggestue- og børnehavebørn og udgør et fald på 2,1%.

Ved at se på forholdet mellem budgetterede pladser og indskrevne helårsbørn fremkommer belægningsprocenten for perioden 2014-2019. Dette er belyst i tabellen nedenfor.

Tabel: Belægningsprocent

Alder	2016	2017	2018	2019
0-2 årige	95,8	97,5	98,6	95,5
3-6 årige	99,5	99,6	97,4	95,9
0-6 årige	98,3	98,9	97,8	95,8

Tabellen viser, at der i 2019 var en pladsbelægningsprocent på 95,8%, mens den i 2018 var 97,8, så kapacitetsudnyttelsen var bedre i 2018 end i 2019. Derfor er antal budgetterede pladser også nedskrevet med virkning fra 1. januar 2020, dette med henblik på at imødegå det faldende antal indskrevne børn og dermed en mere gennemsigtig økonomistyring i de enkelte dagtilbud.

Det pædagogiske personale, der har været tilknyttet dagtilbuddene for perioden fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel: Antal pædagogiske årsværk

Ansættelsessted	2016	2017	2018	2019
Vuggestue	133,4	133,8	132,4	125,2
Børnehave	148,0	142,6	136,4	131,1
Samlet årsværk	281,4	276,5	268,7	256,4

Tabellen viser, at det samlede pædagogiske personale falder fra 268,7 årsværk i 2018 til 256,4 årsværk i 2019. Dette fald svarer til 4,6 %, hvilket er naturligt da der i perioden ligeledes har været et faldende antal indskrevne børn. Dog er antal pædagogiske årsværk faldet med 2,5 procentpoint mere end antal indskrevne børn, som er faldet med 2,1%.

Ud fra forholdet mellem antal indskrevne børn og det tilknyttede pædagogiske personale kan normeringen i Albertslund Kommune beregnes. Udviklingen i denne normering fremgår af tabellen nedenfor og er beregnet ud fra egen model, som er udarbejdet i forlængelse af budgetaftale 2019.

Tabel: Normering

Alder	2016	2017	2018	2019
0-2 årige	3,25	3,29	3,37	3,45
3-6 årige	6,49	6,59	6,74	6,90

Tabellen viser, at der er kommet flere børn pr. voksen. I 2019 var normeringen eksempelvis:

- 3,45 vuggestuebørn pr. voksen
- 6,90 børnehavebørn pr. voksen

Det vil sige, at der var flere børn pr. voksen i 2019 end der var i 2018, men kun en forholdsvis lille stigning på henholdsvis 0,08 og 0,16 procentpoint. Dette forklares blandt andet ved, at nogle dagtilbud har haft et merforbrug som de har skullet håndtere i 2019. De enkelte dagtilbud har ansvar for at holde deres korrigerede budget inklusiv eventuel gæld fra tidligere år. Det betyder at nogle for at indhente gæld har undladt at genbesætte stillinger. Det er god

økonomistyring, men det kan i perioder afspejle sig i dagligdagen - eksempelvis ved lavere normering og mindre uddannede personaler. En anden forklaring er, at ændringer i børnetal ikke følges af ændringer i personale. Hvis en institution eksempelvis har haft 5 børnehavebørn færre hele 2019 så vil det være oplagt ikke at besætte en stilling, idet en pædagog normalt tager sig af 6 børnehavebørn.

Fra 2020 er der afsat budgetmidler til at opnå minimumnormering svarende til BUPL' anbefalinger med 3 vuggestuebørn pr. voksen og 6 børnehavebørn pr. voksen. Minimumsnormeringer forventes at være fuldt indfaset pr. 1. januar 2023. Denne indsats bakkes yderligere op af, at der også er afsat statslige midler til minimumsnormeringer i dagtilbud.

Udover normeringen er det samtidig interessant at undersøge det pædagogiske personales uddannelsesmæssige sammensætning. Med budgetaftale 2015 besluttede kommunalbestyrelsen at øge pædagogandelen fra 60/40 til 70/30. Status pr. 1. april 2019 er 64,4%.

Pædagogandelen for perioden 2018-2019 kan aflæses af tabellen nedenfor og er målt den 1. april i det indeværende år.

Tabel: Pædagogandel

	2018	2019
Pædagogandel	67,30	64,4

Tabellen viser, at pædagogandelen falder med 2,9 procentpoint fra 67,3% til 64,4%. Dette skyldes, at der i perioden har været en øget økonomisk bevågenhed og dermed også strammere økonomisk styring. Dette har blandt andet resulteret i, at dagtilbuddene i perioden har ansat mere personale uden pædagogisk uddannelse. I tabellen nedenfor er dagtilbuddenes personalesammensætning vist.

Tabel: Personale sammensætning

	Pædagogisk uddannelse	Kort pædagogisk uddannelse PAU)	Uden uddannelse	Øvrigt personale
2018	63,0	5,5	25,1	6,4
2019	60,9	4,8	28,8	5,5

**Uden uddannelse er pædagogmedhjælpere, mens øvrigt personale består af studerende og fleksjobbere.*

Tabellen viser, at andelen af pædagogisk uddannet personale falder fra 63,0% til 60,9%, mens andelen af personale uden uddannelse stiger fra 25,1% til 28,8%.

Ved beregning af pædagogandele indgår øvrigt personale ikke. Af tabellen nedenfor kan de enkelte dagtilbuds pædagogandele aflæses for perioden 2018-2019.

Dagtilbud	2018	2019
Baunegården	84	75
Brillesøen	64	61
Damgården	73	55
Hyldebjergvej	75	72
Kastanjen	65	51
Lindegården	61	66
På Sporet	64	65
Roholmhaven	68	69
Rosenly	77	0
Stensmosen	59	72
Storken	55	45
Sydstjernen	73	70
Søndergården	76	74
Toftekær	67	73

Dagtilbud	2018	2019
Troldehøj	75	67
Ved Vejen	54	68
I alt	67,30	64,4

Tabellen viser, at der i 2019 var 6 dagtilbud, der havde en pædagogandel på 70% eller derover, mens tre dagtilbud havde en pædagogandel under 60%.

n. Sygefravær

Albertslund Kommune har i en årrække arbejdet med at nedbringe sygefraværet på kommunens arbejdspladser. Retningslinjerne fra 2013 er inspireret af et koncept for sygefraværshåndtering og de afspejler Albertslund kommunes værdier og personalepolitiske målsætninger.

Sygefraværet på dagtilbudsområdet for perioden 2018-2019 er vist nedenfor.

Tabel: Sygefravær

Sygefravær opgjort i dage	2018	2019
Måltal for dagtilbud	14,0	14,3
Korttidssygefravær opgjort i dage - Dagtilbud	9,0	8,7
Langtidssygefravær opgjort i dage - Dagtilbud	6,1	7,3
Sygefravær i alt - Dagtilbud	15,1	16,0
Måltal for Kommunen	11,5	12,7
Korttidssygefravær opgjort i dage – Kommunen	8,2	7,9
Langtidssygefravær opgjort i dage - Kommunen	5,3	5,6
Sygefravær i alt - Kommunen	13,5	13,5

Kilde: [Albertslund Kommunes hjemmeside](#)

Tabellen viser, at det gennemsnitlige sygefravær stiger fra 15,1 dage i 2018 til 16,0 dage i 2019, hvilket skyldes et øget langtidssygefravær. Enkelte dagtilbud har et generelt højt langtidssygefravær, mens der i andre stort set ikke eksisterer et langtidssygefravær. Årsagerne til dette er typisk, at der ligger et eller flere sygefravær forbundet med operation, men det kan også være alvorlig sygdom og arbejdspress. I enkelte af dagtilbuddene ligger der en stor personaleudskiftning bag, hvor fravær i forbindelse med afsked kan være årsagen. Op til lukningen af Børnehuset Rosenly stiger sygefraværet for dette dagtilbud, hvilket også påvirker områdets samlede sygefraværsopgørelse.

Sammenlignet med kommunens samlede sygefravær ligger sygefraværet på dagtilbudsområdet 2,5 dage højere end i kommunen i 2019 og 1,6 dag i 2018. Holdt op i mod måltallene for dagtilbudsområdet er sygefraværet også højere

o. Oversigt over dagtilbuddene

Børnehaven Søndergård	3071 2620	Herstedvesterstræde 2	2620 Albertslund
Børnehuset Baunegård	4364 6620	Gamle Landevej 47	2620 Albertslund
Børnehuset Brillesøen	4362 1120	Tranehusene 75-77	2620 Albertslund
Børnehuset Damgården	4364 2502	Damgårdsvej 16-22	2620 Albertslund
Børnehuset Hyldebjerg	4364 1003	Store Torv 40	2620 Albertslund
Børnehuset Kastanjen	4364 8898	Rypehusene 15-19	2620 Albertslund
Børnehuset Lindegården	4368 7380	Hedemarksvej 20-22	2620 Albertslund
Børnehuset På Sporet	4364 9332	Vognporten 7	2620 Albertslund
Børnehuset Roholmhaven	4368 7777	Degnehusene 113 -115	2620 Albertslund
Børnehuset Rosenly*	4345 1416	Naverland 28	2600 Glostrup
Børnehuset Stensmosen	4364 0369	Stensmosevej 12	2620 Albertslund
Børnehuset Storken	4364 5978	Storkens Kvarter 12	2620 Albertslund
Børnehuset Sydstjernen	4368 7676	Hjortens Kvarter 9	2620 Albertslund
Børnehuset Toftekær	4368 7690	Egelundsvej 6 C	2620 Albertslund
Børnehuset Troldehøj	4362 1044	Egelundsvej 6 E	2620 Albertslund
Børnehuset Ved Vejen	4368 7700	Gl. Landevej 47b	2620 Albertslund
Dagplejecentret	4368 3333	Damgårdsvej 20	2620 Albertslund

*Børnehuset Rosenly lukkede 1. september 2019

Albertslund Kommune

Hvert andet år udarbejdes en kvalitetsrapport for dagtilbudsområdet, hvor formålet er at synliggøre kvaliteten i kommunens dagtilbud.

Kvalitetsrapporten for Dagtilbud 2018-2019 er udarbejdet af afdelingen for Dagtilbud i sommeren 2020.

Albertslund Kommune

Dagtilbud
BØRN, SUNDHED & VELFÆRD
Nordmarks Allé 1
2620 Albertslund
+45 43 68 68 68
albertslund@albertslund.dk
www.albertslund.dk